

УДК 378.018.8: [614.253.5:316.46-047.22]

DOI: <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2026.3.16565>

Тамара Гнатенко

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-0553-2650>

Олександра Шевченко

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-0915-3495>

Черкаська медична академія

ПРОФЕСІЙНО-ЛІДЕРСЬКІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ МЕДСЕСТРИНСТВА ЯК КОНЦЕПТУАЛЬНА ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИСОКИХ СТАНДАРТІВ ПАЦІЄНТООРІЄНТОВАНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Tamara Hnatenko, Oleksandra Shevchenko

Cherkasy Medical Academy

PROFESSIONAL LEADERSHIP COMPETENCIES OF NURSING PROFESSIONALS AS A CONCEPTUAL FOUNDATION FOR ENSURING HIGH STANDARDS OF PATIENT-CENTERED CARE

Анотація. У статті проаналізовано сучасні тенденції трансформації системи охорони здоров'я, зумовлені переходом до пацієнтоорієнтованої моделі медичної допомоги, цифровізацією галузі, розширенням професійної автономії медичних працівників і підвищенням вимог до якості та безпеки клінічної практики. Обґрунтовано, що ці процеси зумовлюють необхідність розвитку професійно-лідерських компетентностей фахівців медсестринства відповідно до сучасних викликів охорони здоров'я.

Метою статті є теоретичне обґрунтування професійно-лідерських компетентностей фахівців медсестринства як концептуальної основи забезпечення високих стандартів пацієнтоорієнтованої медичної допомоги, визначення їхніх структури та ролі у забезпеченні якості, безпеки й ефективності медичної допомоги.

Проаналізовано міжнародну концепцію Advanced Practice Nursing, сучасні нормативно-правові засади розвитку медсестринства в Україні та інституційні зміни, пов'язані із запровадженням професійної кваліфікації «сестра медична (брат медичний) поглибленої практики». Практичну реалізацію сучасних підходів до підготовки магістрів медсестринства проілюстровано на прикладі Черкаської медичної академії.

Систематизовано професійно-лідерські компетентності фахівців медсестринства за п'ятьма взаємопов'язаними доменами: стратегічне й операційне управління; клінічне лідерство та наставництво; емоційний інтелект і професійна комунікація; кризове управління та інноваційна діяльність; правова та етико-деонтологічна компетентність. Доведено, що розвиток професійно-лідерських компетентностей і розширення професійної автономії є необхідними передумовами підвищення якості, безпеки й ефективності медичної допомоги та забезпечення високих стандартів пацієнтоорієнтованої практики.

Ключові слова: професійно-лідерські компетентності; магістр медсестринства; пацієнтоорієнтована медична допомога; медична сестра поглибленої практики; система охорони здоров'я.

Abstract. The article analyzes current trends in the transformation of healthcare systems driven by the transition to a patient-centred model of care, healthcare digitalization, the expansion of healthcare professionals' autonomy, and increasing requirements for the quality and safety of clinical practice. It is substantiated that these processes necessitate the development of professional leadership competencies among nursing professionals in response to contemporary healthcare challenges.

The aim of the study is to provide a theoretical substantiation of the professional leadership competencies of nursing professionals as a conceptual foundation for ensuring high standards of patient-centred care, as well as to determine their structure and role in improving the quality, safety, and effectiveness of healthcare delivery.

The study analyzes the international concept of Advanced Practice Nursing (APN), the contemporary regulatory framework for nursing development in Ukraine, and institutional changes associated with the introduction of the professional qualification "Advanced Practice Nurse". The practical implementation of contemporary approaches to Master's-level nursing education is illustrated by the example of the educational programme of Cherkasy Medical Academy.

Professional leadership competencies of nursing professionals are systematized into five interrelated domains: strategic and operational management; clinical leadership and mentorship; emotional intelligence and professional communication; crisis management and innovation; and legal, ethical, and deontological competence. The findings demonstrate that the development of professional leadership competencies and the expansion of professional autonomy are essential prerequisites for improving the quality, safety, and effectiveness of healthcare services and for ensuring high standards of patient-centred care.

Keywords: professional leadership competencies; Master's degree in Nursing; patient-centred care; Advanced Practice Nurse; healthcare system.

Вступ. Сучасний розвиток системи охорони здоров'я відбувається в умовах комплексних демографічних, епідеміологічних, технологічних і соціальних трансформацій, що зумовлюють переосмислення професійної ролі медичних працівників та необхідність модернізації системи їх підготовки. Демографічне старіння населення, поширення хронічних захворювань, цифровізація медичної галузі, впровадження доказової медицини й пацієнтоорієнтованої моделі медичної допомоги актуалізують розширення професійних функцій фахівців медсестринства та посилення їхньої ролі у забезпеченні якості й безпеки медичної допомоги (World Health Organization, 2021).

За сучасних умов магістри медсестринства розглядаються як автономні учасники мультидисциплінарної команди, здатні поєднувати клінічну експертизу з управлінською, консультативною, освітньою, науково-дослідною та лідерською діяльністю. Такий підхід відповідає сучасному розумінню здоров'я як динамічної здатності людини до адаптації та самоуправління, що зумовлює пріоритетність безперервності догляду, профілактики, міжпрофесійної взаємодії та партнерських відносин із пацієнтом (Huber et al., 2011).

У міжнародному науковому дискурсі професійне лідерство медичних сестер визнається одним із ключових чинників забезпечення високої якості, безпеки та ефективності медичної допомоги. Лідерські компетентності забезпечують впровадження доказової практики, управління змінами, координацію діяльності мультидисциплінарних команд, розвиток клінічного наставництва та є необхідним складником реалізації концепції Advanced Practice Nursing (Heinen et al., 2019; International Council of Nurses, 2020). У цьому контексті професійне лідерство розглядається не лише як управлінська характеристика, а й як інтегральна компетентність, що поєднує клінічну експертність, професійну автономію, відповідальність за прийняття професійних рішень, здатність до міжпрофесійної взаємодії, наставництва та впровадження інновацій.

Відповідні тенденції знаходять відображення і в розвитку медсестринської освіти України. Сучасні дослідження акцентують увагу на необхідності формування професійної автономії, клінічного мислення, управлінських, комунікативних та лідерських компетентностей як важливої передумови інтеграції вітчизняного медсестринства до міжнародного професійного простору (Demianchuk et al., 2023; Striukov et al., 2022; Zakusylova, 2018; Karpenko & Orel, 2025). Запровадження другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 223 «Медсестринство» та нормативне визначення професійної кваліфікації «сестра медична (брат медичний) поглибленої практики» створюють передумови для

гармонізації національної моделі медсестринства з міжнародною концепцією Advanced Practice Nursing і розширення професійної автономії фахівців медсестринства (Bryant-Lukosius & Martin-Misener, 2016).

Водночас аналіз сучасних наукових праць свідчить, що, незважаючи на активний розвиток досліджень у сфері професійної підготовки медичних сестер, питання концептуального обґрунтування професійно-лідерських компетентностей як основи забезпечення високих стандартів пацієнтоорієнтованої медичної допомоги залишається недостатньо систематизованим. Це зумовлює необхідність комплексного осмислення їхніх сутності, структури та функціонального призначення в умовах трансформації сучасної системи охорони здоров'я, що й визначає актуальність представленого дослідження.

Метою дослідження є обґрунтування концептуальних засад професійно-лідерських компетентностей фахівців медсестринства та визначення їхньої структури, змісту і функціональної ролі у забезпеченні високих стандартів пацієнтоорієнтованої медичної допомоги.

Теоретична частина. Теоретичне обґрунтування професійно-лідерських компетентностей фахівців медсестринства ґрунтується на міжнародній концепції Advanced Practice Nursing (APN), положення якої викладено в документі *Guidelines on Advanced Practice Nursing*. Відповідно до цієї концепції, клінічна експертність, професійна автономія та лідерство визначають компетентнісний профіль фахівця поглибленої медсестринської практики (International Council of Nurses, 2020). Концепція передбачає, що розвиток APN потребує не лише розширення клінічних функцій медичних сестер, а й нормативно-правового забезпечення професійної автономії, розвитку лідерського потенціалу та усунення організаційних бар'єрів. Зазначені концептуальні положення узгоджуються зі стратегічними пріоритетами розвитку системи охорони здоров'я, які визначають професійне лідерство медсестринського персоналу одним із ключових чинників підвищення якості медичної допомоги та стійкості системи охорони здоров'я (World Health Organization, 2021).

Відповідно до концепції APN, фахівець поглибленої медсестринської практики (Advanced Practice Nurse) здобуває освіту другого (магістерського) або третього (докторського) рівня, що створює передумови для реалізації розширених професійних функцій, автономного прийняття клінічних і професійних рішень та здійснення професійного лідерства (International Council of Nurses, 2020).

Практична реалізація концепції APN здійснюється через дві основні професійні

ролі – *Clinical Nurse Specialist* (клінічна медична сестра-спеціаліст) та *Nurse Practitioner* (практикуюча медична сестра), діяльність яких охоплює надання високоспеціалізованої клінічної допомоги, координацію міжпрофесійної взаємодії, упровадження доказової практики, а також прийняття самостійних клінічних рішень у межах визначених професійних повноважень. Ефективне виконання зазначених професійних функцій ґрунтується на інтеграції клінічної експертності, професійної автономії та лідерських компетентностей, що, за висновками Bryant-Lukosius і Martin-Misener (2016), визначає фахівців APN як агентів змін у сучасних системах охорони здоров'я (Bryant-Lukosius & Martin-Misener, 2016).

Подальший розвиток концепції APN знайшов відображення у сучасних міжнародних дослідженнях, які підтверджують, що професійне лідерство є невід'ємним складником компетентнісного профілю фахівців поглибленої медсестринської практики. Зокрема, інтегративний огляд Heinen та співавторів (2019) систематизував лідерські компетентності фахівців APN, виокремивши взаємопов'язані домени професійної діяльності – від клінічного лідерства до участі у формуванні політики у сфері охорони здоров'я (Heinen et al., 2019).

Таким чином, міжнародна концепція Advanced Practice Nursing (APN) стала методологічною основою реформування системи підготовки медсестринських кадрів у багатьох країнах світу. Її ключові положення поступово інтегруються в систему медсестринської освіти України, що зумовило модернізацію нормативно-правового забезпечення та підготовки магістрів медсестринства. Запровадження другого (магістерського) рівня вищої освіти створило нормативні та організаційні передумови для підготовки фахівців, здатних здійснювати управлінську, організаційну, педагогічну, науково-дослідну та інноваційну діяльність у сфері охорони здоров'я.

Подальшим етапом розвитку нормативно-правового забезпечення галузі ста Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 05.07.2025 № 1065, яким уперше на нормативному рівні запроваджено професійну кваліфікацію «сестра медична (брат медичний) поглибленої практики» та пов'язано її з освітньою кваліфікацією «магістр із медсестринства». Прийняття зазначеного нормативного акта засвідчує інституціоналізацію поглибленої медсестринської практики в Україні, створює передумови для розширення клінічної автономії, розвитку професійного лідерства та гармонізації національної моделі медсестринства з міжнародними стандартами (Ministry of Health of Ukraine, 2025).

Запровадження цієї професійної кваліфікації актуалізує питання термінологічної узгодженості

національного та міжнародного професійного дискурсу (Bryant-Lukosius & Martin-Misener, 2016; International Council of Nurses, 2020). У нормативно-правових актах України офіційно використовується термін «поглиблена практика», тоді як у міжнародній літературі поширеним є поняття *advanced practice*, яке в українських наукових публікаціях також перекладається як «розширена практика». У межах цього дослідження обидва терміни використовуються як рівнозначні позначення концепції Advanced Practice Nursing.

Кваліфікація магістра медсестринства відповідає 7-му рівню Національної рамки кваліфікацій та другому циклу Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти. Стандарт вищої освіти визначає компетентнісний профіль магістра як фахівця, здатного розв'язувати складні професійні завдання, приймати рішення в умовах невизначеності, здійснювати ефективну професійну комунікацію, нести відповідальність за результати професійної діяльності та забезпечувати безперервний професійний розвиток (Cabinet of Ministers of Ukraine, 2020; Ministry of Education and Science of Ukraine, 2022). Таким чином, нормативно визначений компетентнісний профіль магістра медсестринства інтегрує клінічну експертність, професійну автономію, управлінські, комунікативні та професійно-лідерські компетентності.

Українські дослідження свідчать, що професійна компетентність медсестринського персоналу ґрунтується на розвиненому клінічному мисленні, здатності до автономного прийняття рішень та ефективної діяльності в нестандартних клінічних ситуаціях (Zakusylova, 2018). В умовах воєнного стану потреба у розвитку професійного лідерства медичних сестер істотно зросла, що підтверджується упровадженням міжнародного курсу *Nurse Leadership for Crisis Response and Recovery (NLCRR)*, спрямованого на посилення лідерського потенціалу медсестринського персоналу (International Council of Nurses, 2025; Ministry of Health of Ukraine, 2025). Практичним підтвердженням ефективності зазначених підходів стали результати пілотного проєкту «Медсестра з розширеними повноваженнями», які засвідчили, що розширення професійної автономії сприяє підвищенню доступності та якості медичної допомоги, а також ефективнішому використанню ресурсів системи охорони здоров'я (Ukrainian-Swiss Project “Medical Education Development”, 2023).

Отже, результати міжнародних і вітчизняних досліджень підтверджують, що професійно-лідерські компетентності є необхідною умовою ефективної діяльності магістра медсестринства та розвитку поглибленої медсестринської практики.

Узагальнення міжнародних концепцій APN, положень Національної рамки кваліфікацій України, Стандарту вищої освіти та результатів сучасних досліджень дало змогу обґрунтувати й систематизувати професійно-лідерські компетентності фахівців медсестринства у п'ять взаємопов'язаних функціональних доменів: стратегічне й операційне управління; клінічне лідерство та наставництво; емоційний інтелект і професійна комунікація; кризове управління та інноваційна діяльність; правова та етико-деонтологічна компетентність (International Council of Nurses, 2020; Heinen et al., 2019; World Health Organization, 2021).

У сукупності зазначені функціональні домени формують концептуальну основу професійно-лідерської діяльності фахівців медсестринства, забезпечуючи ефективне управління клінічними процесами, упровадження доказової практики, розвиток міжпрофесійної взаємодії, готовність до прийняття обґрунтованих рішень у складних клінічних ситуаціях, дотримання прав пацієнтів і принципів медичної етики, що у цілому сприяє забезпеченню високих стандартів пацієнтоорієнтованої медичної допомоги.

Міжнародний досвід підтверджує спільність підходів до структурування професійно-лідерських компетентностей фахівців поглибленої медсестринської практики. Так, в освітніх програмах Коледжу медсестринства та менеджменту в охороні здоров'я Гонконгу одним із ключових визначено домен «Ефективне лідерство та командна робота» (Hong Kong College of Nursing and Health Care Management, n.d.), тоді як результати систематичного огляду Heinen та співавторів (2019) засвідчили, що лідерські компетентності фахівців APN структуровано на рівнях клінічного, професійного та системного лідерства з охопленням управлінського, політичного й етико-правового компонентів (Heinen et al., 2019).

Практичну імплементацію запропонованого підходу доцільно проілюструвати на прикладі освітньо-професійної програми «Медсестринство» Черкаської медичної академії, яка відповідно до висновку Національного агентства кваліфікацій (2025) передбачає присвоєння професійної кваліфікації «сестра медична (брат медичний) поглибленої практики» (National Qualifications Agency, 2025; Cherkasy Medical Academy, 2025). Це свідчить про практичну імплементацію міжнародної концепції Advanced Practice Nursing у систему підготовки магістрів медсестринства України.

Із метою посилення правового та етико-деонтологічного складників професійної підготовки дисципліну «Основи біоетики та біобезпеки», упроваджену як вибірккову в 2023 р., у 2025 р. переведено до обов'язкових компонентів

освітньої програми, що забезпечує підготовку магістрів до правової експертизи клінічних ситуацій і вирішення складних деонтологічних дилем. Водночас до дисципліни «Інформаційні технології у медицині» інтегровано модуль «Захист персональних даних під час роботи з ЕСОЗ», спрямований на формування компетентностей із забезпечення інформаційної безпеки, захисту персональних даних та управління кіберризиками відповідно до сучасних міжнародних стандартів у сфері охорони здоров'я (Cherkasy Medical Academy, 2025).

Таким чином, результати проведеного теоретичного аналізу свідчать, що сучасна підготовка магістрів медсестринства повинна базуватися на інтеграції клінічної експертності, професійної автономії та професійно-лідерських компетентностей відповідно до концепції Advanced Practice Nursing. Така інтеграція забезпечує готовність фахівця до прийняття складних клінічних і управлінських рішень, ефективної міжпрофесійної взаємодії, упровадження доказової практики та забезпечення високих стандартів пацієнтоорієнтованої медичної допомоги. Запропонована структура професійно-лідерських компетентностей становить концептуальне підґрунтя для подальших досліджень і вдосконалення системи підготовки магістрів медсестринства.

Висновки. Проведений теоретичний аналіз засвідчив, що міжнародна концепція Advanced Practice Nursing (APN) визначає сучасну парадигму розвитку професійно-лідерських компетентностей фахівців медсестринства, у якій клінічна експертність, професійна автономія та професійне лідерство становлять взаємопов'язані складники компетентнісного профілю фахівця поглибленої медсестринської практики. Інтеграція зазначених компонентів забезпечує готовність фахівців медсестринства до прийняття обґрунтованих клінічних і управлінських рішень, ефективної міжпрофесійної взаємодії, упровадження доказової практики та забезпечення високих стандартів пацієнтоорієнтованої медичної допомоги.

Узагальнення міжнародних концептуальних підходів, положень національної нормативно-правової бази та результатів сучасних міжнародних і вітчизняних досліджень дало змогу обґрунтувати структуру професійно-лідерських компетентностей фахівців медсестринства, що охоплює п'ять взаємопов'язаних функціональних доменів: стратегічне й операційне управління; клінічне лідерство та наставництво; емоційний інтелект і професійну комунікацію; кризове управління та інноваційну діяльність; правову та етико-деонтологічну компетентність. Обґрунтована структура відображає сучасні міжнародні тенденції розвитку поглибленої медсестринської

практики та відповідає стратегічним напрямкам трансформації системи охорони здоров'я України.

Інформація про фінансування. Автори заявляють про відсутність фінансування для проведення цього дослідження та написання цієї статті.

Інформація щодо конфлікту інтересів. Відповідальний за листування автор забезпечує ознайомлення всіх співавторів із цією політикою. Автори заявляють про відсутність будь-яких реальних або потенційних конфліктів інтересів.

Внесок кожного з авторів. Олександра Шевченко – концептуалізація дослідження, наукове керівництво, критичний перегляд і редагування рукопису; ідея дослідження, аналіз наукових джерел, збір матеріалу. Тамара Гнатенко – визначення концепції дослідження, аналіз наукових джерел,

збір та систематизація матеріалу, підготовка первинного варіанта рукопису; підбір методів дослідження, аналіз даних. Автори схвалили остаточний варіант рукопису.

Інформація про використання штучного інтелекту. Автори рукопису свідомо засвідчують, що в процесі проведення дослідження та підготовки цього рукопису не використовували жодних інструментів або сервісів генеративного штучного інтелекту для виконання будь-яких завдань, перелічених у Таксономії делегування завдань генеративному штучному інтелекту “GAIDeT” (Generative Artificial Intelligence Delegation Taxonomy, 2025 р.). Усі етапи роботи – від концептуалізації до фінального редагування – виконано без залучення генеративного штучного інтелекту, виключно авторами.

References

1. Bryant-Lukosius, D., & Martin-Misener, R. Advanced practice nursing: An essential component of country-level human resources for health. Policy Paper for the *International Council of Nurses*. Retrieved from: <https://hl-prod-ca-oc-download.s3-ca-central-1.amazonaws.com/CNA/2f975e7e-4a40-45ca-863c-5ebf0a138d5e/UploadedImages/documents/ICNPolicyBrief6AdvancedPracticeNursing.pdf>
2. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2020). Pro zatverdzhennia Natsionalnoi ramky kvalifikatsii [On approval of the National Qualifications Framework] (Resolution No. 1341; positions as amended in accordance with Resolution No. 519 of June 25, 2020). Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF> [in Ukrainian].
3. Cherkasy Medical Academy. (2025). Poriadok prysvoiennia profesiinykh kvalifikatsii v Cherkaskii medychnii akademii [Procedure for Awarding Professional Qualifications at Cherkasy Medical Academy]. Retrieved from: <https://medacademy.ck.ua/wp-content/uploads/2025/10/Порядок-присвоєння-професійних-кваліфікацій.pdf> [in Ukrainian].
4. Cherkasy Medical Academy. (2025). Vysnovok Natsionalnogo ahentstva kvalifikatsii pro pohodzhennia prysvoiennia profesiinoi kvalifikatsii “Sestra medychna (brat medychnyi) pohlyblenoï praktyky” [Decision of the National Qualifications Agency on Approval of the Professional Qualification “Advanced Practice Nurse”]. Retrieved from: <https://medacademy.ck.ua/wp-content/uploads/2025/10/Висновок-НАК.pdf> [in Ukrainian].
5. Demianchuk, M., Perekhodko, N., & Artemenko, L. (2023). Istorychnyi postup rozvytku ta transformatsii medsestrynskoi osvity v Ukraini ta sviti [Historical development and transformation of nursing education in Ukraine and the world]. *Health & Education*, 4, 45–53. Retrieved from: https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=V6e0ay8AAAAJ&citation_for_view=V6e0ay8AAAAJ:_FxGoFyzp5QC [in Ukrainian].
6. Heinen, M., Van Oostveen, C., Peters, J., Vermeulen, H., & Huis, A. (2019). An integrative review of leadership competencies and attributes in advanced nursing practice. *Journal of Advanced Nursing*, 75 (11), 2378–2392. DOI: <https://doi.org/10.1111/jan.14092>
7. Hong Kong College of Nursing and Health Care Management. (n.d.). *Competency Framework for Advanced Practice Nurse*. Retrieved from: <https://hkcnhcm.org/doc/Competency%20Framework.pdf>
8. Huber, M., Knottnerus, J. A., Green, L., van der Horst, H., Jadad, A. R., Kromhout, D., Leonard, B., Lorig, K., Loureiro, M. I., van der Meer, J. W. M., Schnabel, P., Smith, R., van Weel, C., & Smid, H. (2011). *How should we define health?* *BMJ*, 343, d4163. DOI: <https://doi.org/10.1136/bmj.d4163>
9. International Council of Nurses. (2020). *Guidelines on Advanced Practice Nursing 2020*. Geneva: International Council of Nurses. Retrieved from: https://www.icn.ch/sites/default/files/2023-06/ICN_APN%20Report_EN_WEB.pdf
10. Karpenko, Yu., & Orel, V. (2025). Formuvannia lider skykh navychok u medsestrynstvi: normatyvno-pravovi ta metodolohichni aspekty [Leadership Skills Development in Nursing: Regulatory and Methodological Aspects]. *Progress in Science*, (8). Retrieved from: <https://ojs.publisher.agency/index.php/PS/article/view/5059> [in Ukrainian].
11. Ministry of Education and Science of Ukraine. (2022). *Standart vyshchoi osvity zi spetsialnosti 223 “Medsestrynstvo” haluzi znan “Okhrona zdorovia” dlia druhoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity* [Higher Education Standard in Specialty 223 “Nursing” for the Second (Master’s) Level of Higher Education]. Kyiv. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2022/06/27/223-Medsestrynstvo.mahistr-589-24.06.2022.pdf> [in Ukrainian].
12. Ministry of Health of Ukraine. (2025). *Kurs z liderstva dlia medychnykh sester u kryzovykh sytuatsiiakh ta vidnovlenni systemy okhrony zdorovia* [Leadership Course for Nurses in Crisis Response and Health System Recovery]. Retrieved from:

<https://moz.gov.ua/uk/vidkrito-nabir-na-kurs-z-liderstva-dlya-medichnih-sester-u-krizovih-situaciyah-ta-vidnovlenni-sistemi-ohoroni-zdorov-ya> [in Ukrainian].

13. Ministry of Health of Ukraine. (2025). Order No. 1065 “Some Issues of Education and Professional Practice in Healthcare Professions”. Retrieved from: <https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-05-07-2025-1065-deyaki-pitannya-pidgotovki-ta-profesijnoyi-diyalnosti-za-profesiyami-u-sferi-ohoroni-zdorov-ya> [in Ukrainian].

14. National Qualifications Agency. (2025). Rekomendatsii shchodo prysvoiennia profesiinykh kvalifikatsii zakladamy vyshchoi osvity u razi vidсутності profesiinykh standartiv [Recommendations on Awarding Professional Qualifications by Higher Education Institutions in the Absence of Professional Standards]. Retrieved from: <https://nqa.gov.ua/uploads/multiple-input/686287ed76514.pdf> [in Ukrainian].

15. Striukov, V. V., Grynko, T. V., Krupskyi, O. P., & Vazov, R. G. (2022). Current state and

strategic directions of development of state management of nursing education in Ukraine. *Medicni Perspektivi – Medical Prospects*, 27 (1), 174–183. DOI: <https://doi.org/10.26641/2307-0404.2022.1.254469> [in Ukrainian].

16. Ukrainian-Swiss Project “Medical Education Development”. (2023). Report on the results of the pilot project “Nurse with extended responsibilities”. Retrieved from: https://mededu.org.ua/wp-content/uploads/2023/11/zvit-medsestra-2023-ukr-veb_compressed.pdf [in Ukrainian].

17. World Health Organization. (2021). Global strategic directions for nursing and midwifery 2021–2025. Geneva: World Health Organization. Retrieved from: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/344562>

18. Zakusylova, T. O. (2018). Formuvannia osnov profesionalizmu maibutnikh medychnykh sester u protsesi fakhovoi pidhotovky [Formation of the Foundations of Professionalism of Future Nurses in the Process of Professional Training] (PhD dissertation). Zaporizhzhia [in Ukrainian].

Електронна адреса відповідального за подання статті: toma1301@ukr.net

Дата першого надходження статті до видання: 28.06.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 14.07.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 02.10.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)